

Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών 6244/2010
Πρόεδρος: Κασσιανή Λιάρου, Πρόεδρος Πρωτοδικών
Εισηγητής: Ευάγγελος Χατζίκος, Πρωτοδίκης
Δικηγόροι: Κωνσταντίνος Σφακιανάκης, Κωνσταντία Κυπρούλη

ΑΦΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗΝ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ
ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Από την με ημερομηνία 8.1.2008 επισημείωση του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Αθηνών,, στο αντίγραφο του δικογράφου της αγωγής που προσκομίζει ο πρώτος εναγόμενος, και από την με ημερομηνία 17.12.2007 επισημείωση του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Αθηνών,, στο αντίγραφο του δικογράφου της αγωγής που προσκομίζει ο δεύτερος εναγόμενος, προκύπτει ότι η συζήτηση της με αριθμό κατάθεσης 11803/6.12.2007 αγωγής επισπεύσθηκε για την αρχικώς ορισθείσα δικάσιμο της 19.11.2008 με επιμέλεια των εναγουσών. Κατά την ως άνω δικάσιμο η συζήτηση της υποθέσεως αναβλήθηκε για την δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της απόφασης. Όμως, οι ενάγουσες δεν εμφανίσθηκαν στην τελευταία αυτή δικάσιμο, κατά την οποία η υπόθεση εκφωνήθηκε από τη σειρά του πινακίου, όπου και είχε αναγραφεί μετά την αναβολή. Επομένως, το Δικαστήριο προχωρεί στην συζήτηση της υπόθεσης και δεν κηρύσσει αυτήν απαράδεκτη, αφού επισπεύσθηκε από τις απολιπόμενες ενάγουσες.

2. Κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 51 και 55 ΕισΝΑΚ η έκταση, το περιεχόμενο, το μεταβιβαστό, η προστασία, η διάρκεια και η απόσβεση δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας πάνω σε έργο που δημιουργήθηκε πριν από την ισχύ του Ν. 2121/1993 διέπονται από τον τελευταίο αυτό νόμο. Αντίθετα, η πρωτογενής κτήση του δικαιώματος, και ειδικότερα το αντικείμενο και υποκείμενο του δικαιώματος, οι τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις της κτήσεως θα κριθούν σύμφωνα με το δίκαιο που ίσχυε κατά την γέννηση του δικαιώματος (βλ. Γ. Κουμάντο, Πνευματική ιδιοκτησία, 2002, 8η έκδ., σελ. 26, Κοτσίρη-Σταματούδη, Ερμ. ν. 2121/1993, α. 68, 11-12/Ζάννος).

3. Το άρθρο 14 § 1 του προϊσχύσαντος Ν. 2387/1920 «Περί της πνευματικής ιδιοκτησίας» όριζε ότι: «Τα φωτογραφικά και λοιπά συγγενή έργα υπάγονται εις τας διατάξεις του παρόντος Νόμου μόνον εφ' όσον φέρουσιν επί παντός αντιτύπου το όνομα του φωτογράφου ή του εκδότη, την διεύθυνσιν αυτού και το έτος της εκδόσεως». Με τον τρόπο αυτό ο νομοθέτης επέτρεπε στον ίδιο τον δημιουργό να κρίνει αν το έργο του άξιζε προστασίας (βλ. Γ. Κουμάντο, ό.π., σελ. 135 υποσ. 328, τον ίδιο, Δικαστική εκτίμησις και αξιολογικαί κρίσεις εις το δίκαιον της πνευματικής ιδιοκτησίας, ΕΕΝ 1966.221, 225-226).

4. Με τον Ν. 5257/1931 κυρώθηκε η Σύμβαση της Βέρνης «διά την προστασίαν των φιλολογικών και καλλιτεχνικών έργων», όπως είχε αναθεωρηθεί στην Ρώμη στις 2.6.1928, ενώ με τον Ν. 3565/1956 κυρώθηκε η ίδια ως άνω Διεθνής Σύμβαση, όπως είχε αναθεωρηθεί στις Βρυξέλλες στις 26.6.1948. Όπως συνάγεται από το άρθρο 4 § 1 της παραπάνω Διεθνούς Συμβάσεως (άρθρο 5 § 1 μετά την κύρωση της αναθεωρηθείσας στο Παρίσι στις 24.7.1971

συμβάσεως με τον Ν. 100/1975), αυτή εφαρμόζεται μόνο εφόσον ζητείται προστασία σε χώρα διαφορετική από την Χώρα προέλευσης του έργου, όταν, δηλαδή, η υπόθεση εμφανίζει κάποια διεθνή διάσταση. Η Διεθνής Σύμβαση δεν υπεισέρχεται σε θέματα εσωτερικού δικαίου και δεν ανήκει στους σκοπούς της η προστασία του δημιουργού μέσα στην ίδια του την χώρα (βλ. Γ. Κουμάντο, Πνευματική ιδιοκτησία, 2002, 8η έκδ., σελ. 82-83, Δ. Καλλινίκου, Πνευματική ιδιοκτησία & συγγενικά δικαιώματα, 3η έκδ., 2008, σελ. 407-408, Λ. Κοτσίρη, Δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας, έκδ. 4η, 2005, σελ. 276). Περαιτέρω, στο άρθρο 4 § 2 της Συμβάσεως (άρθρο 5 § 2 μετά την κύρωση της αναθεωρηθείσας στο Παρίσι στις 24.7.1971 συμβάσεως με τον Ν. 100/1975) καθιερώνεται η αρχή της κτήσης και της άσκησης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας χωρίς καμία διατύπωση (βλ. Γ. Κουμάντο, ό.π., σελ. 78, Δ. Καλλινίκου, ό.π., σελ. 409, Λ. Κοτσίρη, ό.π., σελ. 277).

5. Εξάλλου, το άρθρο 1 του Ν.Δ/τος 4264/1962 «Περί συμπληρώσεως διατάξεων τινών περί προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας», όπως ίσχυε προ της καταργήσεώς του από το άρθρο 72 § 1 Ν. 2121/1993, όριζε τα εξής: «Έλληνες υπήκοοι δύνανται να επικαλεσθώσι την υπέρ αυτών εφαρμογήν των διατάξεων της Διεθνούς Συμβάσεως δια την προστασίαν της πνευματικής ιδιοκτησίας, της υπογραφείσης εν Βρυξέλαις την 26 Ιουνίου 1948 και κυρωθείσης υπό της Ελλάδος δια του Ν.Δ. 3565 της 6 Οκτωβρίου 1956 εις πάσαν περίπτωσιν καθ' ην αι διατάξεις αύται είναι ευνοϊκώτεροι των διατάξεων του Ελληνικού δικαίου, των προστατευουσών την πνευματικήν ιδιοκτησίαν».

6. Έτσι, μέχρι την ισχύ του Ν.Δ/τος 4264/1962, ο Έλληνας δημιουργός φωτογραφίας, που επιθυμούσε να αναχθεί αυτή σε «έργο» υπαγόμενο στην νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας, έπρεπε προηγουμένως να τηρήσει την τυπική προϋπόθεση του άρθρου 14 § 1 Ν. 2387/1920. Έκτοτε, ήτοι μετά την έναρξη ισχύος του Ν.Δ/τος 4264/1962, οι φωτογραφίες Ελλήνων δημιουργών προστατεύονταν κατ' άρθρο 4 § 2 της Συμβάσεως της Βέρνης χωρίς καμία απολύτως πρόσθετη διατύπωση [βλ. ΠολΠρΑθ 3976/1986 ΕλλΔνη 28.916, Γ. Κουμάντο, Πνευματική ιδιοκτησία, 1985 (ανατύπωση της 4ης έκδοσης του έτους 1984), σελ. 143, τον ίδιο, Δικαστική εκτίμησης και αξιολογικά κρίσεις εις το δίκαιον της πνευματικής ιδιοκτησίας, ΕΕΝ 1966.221, 226, Δ. Σκούρτη, Η προστασία των φωτογραφιών κατά το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας, ΕλλΔνη 37.1234 υπό 4.1.1].

7. Από τις προπαρατιθέμενες σκέψεις συνάγεται ότι η αγωγή που έχει ως ιστορική της βάση την προσβολή δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας επί φωτογραφίας ληφθείσας προ της ισχύος του Ν.Δ/τος 4264/1962 και αίτημα την παροχή προστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2121/1993 (βλ. σκέψη 2) πρέπει, για να είναι κατ' άρθρο 216 § 1 ΚΠολΔ ορισμένη, να περιέχει μνεία περί τηρήσεως της τυπικής προϋποθέσεως του άρθρου 14 § 1 Ν. 2387/1920. Τούτο δε γιατί η παροχή προστασίας κατά τις διατάξεις του Ν. 2121/1993 προϋποθέτει αναγκαίως την ύπαρξη αντικειμένου πνευματικής ιδιοκτησίας, ήτοι «έργου».

8. Στην προκείμενη περίπτωση, οι ενάγουσες εκθέτουν με την υπό κρίση αγωγή τους ότι ο πατέρας τους,, άσκησε το επάγγελμα του φωτοειδησιογράφου από το έτος 1926 έως το έτος 1976. Ότι στα πλαίσια της δραστηριότητάς του δημιούργησε ένα πλούσιο αρχείο φωτογραφιών. Ότι μετά τον θάνατό του, το έτος 1990, το περιουσιακό δικαίωμα επί των φωτογραφιών μεταβιβάσθηκε στις ίδιες και στην μητέρα τους,, ως μοναδικές εξ αδιαθέτου κληρονόμοι του. Ότι η τελευταία αποβίωσε το έτος 2003 και κληρονομήθηκε από τις ενάγουσες, μοναδικές, ομοίως, εξ αδιαθέτου κληρονόμοι της. Ότι το έτος 1980 μεταβίβασε στον πατέρα του δεύτερου των εναγομένων,, την επιχείρησή του και, μεταξύ άλλων, του ανέθεσε την φύλαξη των φωτογραφιών που είχε λάβει στα πλαίσια της δραστηριότητάς του ως φωτοειδησιογράφου. Ότι περί τα τέλη Οκτωβρίου του έτους 2006 διαπίστωσαν ότι στο τεύχος 154 του περιοδικού «.....» υπήρχε εκτενές αφιέρωμα για τον πατέρα τους, το οποίο πλαισιωνόταν από τις αναλυτικά περιγραφόμενες στην αγωγή 6 φωτογραφίες του, που είχαν ληφθεί το χρονικό διάστημα των ετών 1936-1950 και συμπεριλαμβάνονταν στο ως άνω παραχωρηθέν για φύλαξη αρχείο του. Ότι επιπλέον στο αφιέρωμα διαλαμβανόταν ο ισχυρισμός ότι το περιουσιακό δικαίωμα επί των ανωτέρω δημοσιευθεισών φωτογραφιών ανήκε στον πρώτο των εναγομένων. Ότι κατόπιν σχετικής εξώδικης οχλήσεώς του ο πρώτος εναγόμενος δήλωσε προφορικά ότι είναι δικαιούχος των περιουσιακών δικαιωμάτων επί των υπό κρίση φωτογραφιών. Ότι, συνεπώς, ο δεύτερος εναγόμενος μεταβίβασε στον πρώτο εναγόμενο το φωτογραφικό αρχείο του πατέρα τους. Ότι η συνήθης αμοιβή για την μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος επί του φωτογραφικού αρχείου ανέρχεται στο συνολικό ποσό των 100.000 €. Ότι από την αδικοπραξία των εναγομένων υπέστησαν ηθική βλάβη. Ζητούν δε, κατ' ορθή εκτίμηση των αιτημάτων τους: α) να αναγνωρισθεί ότι είναι μοναδικές εξ αδιαιρέτου δικαιούχοι των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί των προαναφερόμενων έργων, β) να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να παραλείπουν στο μέλλον την εκμετάλλευση των επίδικων φωτογραφιών, γ) να απειληθεί χρηματική ποινή ύψους 10.000 € κατά των εναγομένων για κάθε παράβαση της υποχρεώσεως παραλείψεως, δ) να υποχρεωθεί ο πρώτος εναγόμενος να καταβάλει σε κάθε ενάγουσα, με τον νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής, το ποσό των 100.000 € ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική της βλάβη, ε) να υποχρεωθεί ο δεύτερος εναγόμενος να καταβάλει σε κάθε ενάγουσα, με τον νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής, το συνολικό ποσό των 250.000 €, αναλυόμενο ως εξής: i) 100.000 € ως το τμήμα της αποζημίωσης που αναλογεί σε εκάστη αυτών για την αποκατάσταση της περιουσιακής ζημίας της, η οποία (αποζημίωση) ισούται με το διπλάσιο της προπαρατιθέμενης αμοιβής, και ii) 150.000 € ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική της βλάβη, στ) να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία και να παράσχουν πληροφορίες κατά τα αναλυτικώς στην αγωγή εκτιθέμενα, ζ) να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να αποδώσουν τους υλικούς φορείς (γυάλινες πλάκες) των επίδικων φωτογραφιών, καθώς και εκείνων που περιλαμβάνονται στο φωτογραφικό αρχείο του πατέρα τους, η) να διαταχθεί η δημοσίευση, με δαπάνες των εναγομένων, του

διατακτικού της αποφάσεως στο περιοδικό «.....», σε δυο εκδιδόμενες στην Αθήνα ημερήσιες πολιτικές εφημερίδες και σε μία εκδιδόμενη στην Θεσσαλονίκη ημερήσια πολιτική εφημερίδα, θ) να κηρυχθεί η απόφαση προσωρινώς εκτελεστή και ι) να καταδικασθούν οι εναγόμενοι στην δικαστική τους δαπάνη. Άλλως, και σε περίπτωση που απορριφθεί το υπό ε' ι αίτημα, ζητούν να υποχρεωθεί ο δεύτερος εναγόμενος να καταβάλει σε κάθε ενάγουσα, με τον νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής, το ποσό των 50.000 €, ως το μέρος που αναλογεί σε εκάστη αυτών από την προαναφερόμενη συνήθη αμοιβή, η οποία συνιστά και τον αδικαιολόγητο πλουτισμό του δεύτερου εναγομένου.

9. Με το παραπάνω περιεχόμενο και αιτήματα η αγωγή, για το παραδεκτό της συζήτησης της οποίας προσκομίζεται από τους εναγόμενους, κατ' άρθρο 214Α § 8 εδ. β' ΚΠολΔ (βλ. ΠολΠρΑθ 1032/2005 Αρμεν 2005.593 με σύμφωνες παρατηρήσεις Κ. Θ. Μακρίδου), η από 3.11.2009 δήλωση των πληρεξουσίων δικηγόρων τους περί μη προσέλευσης αυτών (εναγομένων) στην απόπειρα εξώδικης επίλυσης διαφοράς που έλαβε χώρα στις 15.4.2008 (βλ. σχετικά τις επισυναπτόμενες στα επιδοθέντα αντίγραφα των αγωγών κλήσεις για συζήτηση που περιλαμβάνουν και την κατ' άρθρο 214Α § 3 ΚΠολΔ πρόσκληση προς τους εναγομένους να προσέλθουν στο γραφείο της δικηγόρου των εναγουσών στις 15.4.2008 και ώρα 13:30), αρμοδίως εισάγεται για να συζητηθεί ενώπιον του Δικαστηρίου κατά την τακτική διαδικασία (άρθρα 18 περ. 1, 22, 37 § 1 ΚΠολΔ, 3 § 26α Ν. 2479/1997 σε συνδυασμό με Απόφαση Γ.Γ. Υπ. Δικ/νης 50726 Φ.Ε.Κ. Β' 739/20.6.2006), είναι, όμως, απορριπτέα ως απαράδεκτη λόγω νομικής αοριστίας στο σύνολό της, δεκτού γενομένου του σχετικού αρνητικού ισχυρισμού του δεύτερου εναγομένου (βλ. σελ. 2 των προτάσεών του), διότι ελλείπει παντελώς η μνεία περί τηρήσεως της προϋποθέσεως του άρθρου 14 § 1 Ν. 2387/1920, καίτοι, κατά τα ιστορούμενα στην αγωγή, οι επίδικες φωτογραφίες είχαν ληφθεί πριν από την έναρξη ισχύος του Ν.Δ/τος 4264/1962 (βλ. σκέψη 7). Τέλος, πρέπει να ορισθεί το προκαταβλητέο παράβολο για την άσκηση ανακοπής ερημοδικίας (άρθρα 501, 502 § 1 και 505 § 2 ΚΠολΔ) και να καταδικασθούν οι ενάγουσες, ενόψει της ήττας τους, στην δικαστική δαπάνη των εναγομένων, όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό (άρθρα 176, 191 § 2 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δικάζει ερήμην των εναγουσών.

Ορίζει το παράβολο ανακοπής ερημοδικίας στο ποσό των διακοσίων πενήντα ευρώ (250 €) για κάθε απολιπόμενη ενάγουσα.

Απορρίπτει την αγωγή.

Επιβάλλει σε βάρος των εναγουσών τα δικαστικά έξοδα των εναγομένων, το ύψος των οποίων καθορίζει στο ποσό των τεσσάρων χιλιάδων ευρώ (4.000 €) για τον πρώτο εναγόμενο και στο ποσό των δέκα χιλιάδων ευρώ (10.000 €) για τον δεύτερο εναγόμενο.

Κρίθηκε, κλπ.